

Autentiškas vertimas
Vyriausybės kanceliarijos
Vyriausybės posėdžių skyrius
2023 06 02

Vyriausybės posėdžių skyriaus
vyriausioji specialistė
Vilma Butkevičienė

**EUROPOS TARYBOS KONVENCIJA
DĖL SMURTO PRIEŠ MOTERIS IR SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE
PREVENCIJOS IR KOVOS SU JUO**

2011.05.11, Stambulas

Preambulė

Europos Tarybos valstybės narės ir kitos pasirašančios šalys,

primindamos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją (1950 m. Europos sutarčių serija Nr. 5) ir jos protokolus, Europos socialinę chartiją (1961 m. Europos sutarčių serija Nr. 35, peržiūrėta 1996 m., Europos sutarčių serija Nr. 163), Europos Tarybos konvenciją dėl veiksmų prieš prekybą žmonėmis (2005 m. Europos Tarybos sutarčių serija Nr. 197) ir Europos Tarybos konvenciją dėl vaikų apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos prieš juos (2007 m. Europos Tarybos sutarčių serija Nr. 201);

primindamos toliau išvardytas Ministrų Komiteto rekomendacijas Europos Tarybos valstybėms narėms: Rekomendaciją Nr. Rec(2002)5 dėl moterų apsaugos nuo smurto, Rekomendaciją Nr. CM/Rec(2007)17 dėl lyčių lygybės standartų ir mechanizmų, Rekomendaciją Nr. CM/Rec(2010)10 dėl moterų ir vyrų vaidmens vykdant konfliktų prevencijos bei sprendimo ir taikos kūrimo veiklą, taip pat kitas aktualias rekomendacijas;

atsižvelgdamos į vis platesnę Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką, kuria nustatomi svarbūs standartai smurto prieš moteris srityje;

atsižvelgdamos į Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą (1966 m.), Tarptautinį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą (1966 m.), Jungtinių Tautų konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims (CEDAW, 1979 m.) ir jos fakultatyvų protokolą (1999 m.), taip pat CEDAW komiteto Bendrąją rekomendaciją Nr. 19 dėl smurto prieš moteris, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją (1989 m.) ir jos fakultatyvius protokolus (2000 m.) ir Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją (2006 m.);

atsižvelgdamos į Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą (2002 m.);

primindamos pagrindinius tarptautinės humanitarinės teisės principus, ypač ketvirtąją Ženevos konvenciją dėl civilių apsaugos karo metu (1949 m.) ir jos I bei II papildomus protokolus (1977 m.);

pasmerkdamos visų formų smurtą prieš moteris ir smurtą artimoje aplinkoje;

pripažindamos, kad esminis smurto prieš moteris prevencijos elementas yra moterų ir vyrų *de jure* ir *de facto* lygybės įgyvendinimas;

pripažindamos, kad smurtas prieš moteris yra istoriškai susiklosčiusių nelygių moterų ir vyrų galios santykių išraiška, kuri lėmė vyrų dominavimą prieš moteris ir moterų diskriminavimą ir užkirto kelią visavertei moterų pažangai;

pripažindamos, kad struktūriniu požiūriu smurtas prieš moteris yra smurtas dėl lyties socialinio aspekto ir kad smurtas prieš moteris yra vienas iš esminių socialinių mechanizmų, dėl kurių moterys prieš savo valią tampa priklausomos nuo vyrų;

su rimtu susirūpinimu pripažindamos, kad moterys ir mergaitės dažnai susiduria su sunkių formų smurtu, pavyzdžiui, smurtu artimoje aplinkoje, seksualiniu priekabiavimu, išžaginimu, priverstine santuoka, nusikaltimais prisidengus vadinamąja „garbe“, lyties organų žalojimu; visa tai yra sunkus moterų ir mergaičių žmogaus teisių pažeidimas ir svarbi kliūtis užtikrinti moterų ir vyrų lygybę;

pripažindamos, kad ginkluotųjų konfliktų metu nuolat pažeidžiamos žmogaus teisės ir nuo to nukenčia civiliai gyventojai, ypač moterys, nes plačiai arba sistemingai vyksta žaginimai ir seksualinis smurtas, ir kad tiek konfliktų metu, tiek jiems pasibaigus gali susidaryti sąlygos kilti didesniai smurtui dėl lyties socialinio aspekto;

pripažindamos, kad moterims ir mergaitėms kyla didesnė nei vyrams rizika patirti smurtą dėl lyties socialinio aspekto;

pripažindamos, kad dėl smurto artimoje aplinkoje neproporcingai dažniau kenčia moterys ir kad vyrai taip pat gali tapti smurto artimoje aplinkoje aukomis;

pripažindamos, kad vaikai yra smurto artimoje aplinkoje aukos, įskaitant atvejus, kai vaikai yra smurto šeimoje liudytojai;

trokšdamos sukurti Europą, kurioje nebūtų smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje,
susitarė:

I SKYRIUS

TIKSLAI, APIBRĖŽTYS, LYGYBĖ IR NEDISKRIMINAVIMAS, BENDRI ĮSIPAREIGOJIMAI

1 straipsnis

Konvencijos tikslai

1. Šios konvencijos tikslai yra:

a) apsaugoti moteris nuo visų formų smurto, užkirsti kelią smurtui prieš moteris ir smurtui artimoje aplinkoje, patraukti jo vykdytojus baudžiamojon atsakomybėn ir jį panaikinti;

b) prisidėti prie visų formų moterų diskriminacijos panaikinimo ir skatinti tikrąją moterų ir vyrų lygybę, be kita ko, įgalinant moteris;

c) parengti išsamią sistemą, politiką ir priemones, skirtas visoms smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje aukoms apsaugoti ir joms padėti;

d) skatinti tarptautinį bendradarbiavimą siekiant panaikinti smurtą prieš moteris ir smurtą artimoje aplinkoje;

e) teikti paramą ir pagalbą organizacijoms ir teisėsaugos institucijoms, kad jos galėtų veiksmingai bendradarbiauti siekdamos laikytis integruoto požiūrio į smurtą prieš moteris ir smurto

artimoje aplinkoje panaikinimą.

2. Siekiant užtikrinti, kad Šalys veiksmingai įgyvendintų Konvencijos nuostatas, ja sukuriamas specialus stebėsenos mechanizmas.

2 straipsnis

Konvencijos taikymo sritis

1. Ši Konvencija taikoma visų formų smurtui prieš moteris, įskaitant smurtą artimoje aplinkoje, nuo kurio neproporcingai dažniau nukenčia moterys.

2. Šalys yra skatinamos taikyti šią Konvenciją visoms smurto artimoje aplinkoje aukoms. Įgyvendindamos šios Konvencijos nuostatas, Šalys skiria ypač daug dėmesio smurto dėl lyties socialinio aspekto aukoms, kurios yra moterys.

3. Ši Konvencija taikoma tiek taikos, tiek ginkluotųjų konfliktų sąlygomis.

3 straipsnis

Apibrėžtys

Šioje Konvencijoje:

a) sąvoka „smurtas prieš moteris“ yra suprantama kaip žmogaus teisių pažeidimas ir moterų diskriminacijos forma ir reiškia visus smurto dėl lyties socialinio aspekto veiksmus, dėl kurių moterys patiria arba gali patirti fizinę, seksualinę, psichologinę arba ekonominę žalą ar kančias, įskaitant grasinimą įvykdyti tokius veiksmus, prievartą arba savavališką laisvės atėmimą, nesvarbu, ar tie veiksmai būtų vykdomi viešajame, ar privačiajame gyvenime;

b) „smurtas artimoje aplinkoje“ – visi fizinio, seksualinio, psichologinio ar ekonominio smurto veiksmai šeimoje ar namų ūkyje arba tarp buvusių ar esamų sutuoktinių ar partnerių, neatsižvelgiant į tai, ar smurtautojas ir auka gyvena arba gyveno tame pačiame būste;

c) „lyties socialinis aspektas“ – socialiai susiformavę vaidmenys, elgsena, veikla ir bruožai, kuriuos tam tikra visuomenė laiko tinkamais moterims ir vyrams;

d) „smurtas prieš moteris dėl lyties socialinio aspekto“ – smurtas, kuris nukreiptas prieš moterį dėl to, kad ji yra moteris, arba kurį neproporcingai dažnai patiria moterys;

e) „auka“ – bet kuris fizinis asmuo, kuris patiria a ir b punktuose nurodytus veiksmus;

f) sąvoka „moterys“ apima ir jaunesnes nei 18 metų mergaites.

4 straipsnis

Pagrindinės teisės, lygybė ir nediskriminavimas

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ir kitų priemonių, kad būtų propaguojama ir apsaugoma visų asmenų, ypač moterų, teisė gyventi nepatiriant smurto tiek viešajame, tiek privačiajame gyvenime.

2. Šalys smerkia visų formų moterų diskriminaciją ir nedelsdamos imasi būtinų teisėkūros ir kitų priemonių, kad užkirstų jai kelią, visų pirma:

– savo nacionalinėse konstitucijose ar kituose atitinkamuose teisės aktuose įtvirtindamos moterų ir vyrų lygybės principą ir užtikrindamos praktinį šio principo įgyvendinimą;

- uždrausdamos moterų diskriminavimą, be kita ko, tinkamais atvejais taikant sankcijas;
- panaikindamos įstatymus ir praktikas, kuriais diskriminuojamos moterys.

3. Užtikrinama, kad šios Konvencijos nuostatas, ypač priemones aukų teisėms apsaugoti, Šalys įgyvendintų nediskriminuodamos jokių pagrindų, pavyzdžiui, dėl lyties, lyties socialinio aspekto, rasės, odos spalvos, kalbos, religijos, politinių ar kitokių pažiūrų, tautinės ar socialinės kilmės, priklausymo tautinei mažumai, turto, kilmės, seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, santuokinės padėties, migranto arba pabėgėlio statuso ar kito statuso.

4. Specialios priemonės, kurios yra būtinos norint užkirsti kelią smurtui dėl lyties socialinio aspekto ir apsaugoti moteris nuo šio smurto, pagal šią Konvenciją nėra laikomos diskriminacija.

5 straipsnis

Valstybių įsipareigojimai ir deramas stropumas

1. Šalys nedalyvauja jokiuose smurto prieš moteris veiksmuose ir užtikrina, kad valstybės valdžios institucijos, pareigūnai, atstovai, institucijos ir kiti valstybės vardu veikiantys subjektai laikytųsi šio įsipareigojimo.

2. Šalys imasi būtinų teisėkūros ir kitų priemonių, kad būtų užtikrintas deramas stropumas siekiant užkirsti kelią nevalstybinių subjektų vykdomiems į šios Konvencijos taikymo sritį įtrauktiems smurto veiksams, juos tirti, už juos bausti ir atlyginti jais padarytą žalą.

6 straipsnis

Politika, kuria atsižvelgiama į lyties socialinį aspektą

Šalys įsipareigoja įgyvendindamos šios Konvencijos nuostatas ir vertindamos jų poveikį atsižvelgti į lyties socialinį aspektą ir skatinti bei veiksmingai įgyvendinti moterų ir vyrų lygybės ir moterų įgalinimo politiką.

II SKYRIUS

INTEGRUOTA POLITIKA IR DUOMENŲ RINKIMAS

7 straipsnis

Visapusiška ir koordinuota politika

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ir kitų priemonių, kad priimtų ir įgyvendintų visoje valstybėje taikomą veiksmingą, visapusišką ir koordinuotą politiką, apimančią visas atitinkamas priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią visų formų smurtui, įtrauktam į šios Konvencijos taikymo sritį, ir kovoti su juo, ir užtikrintų kompleksinį atsaką į smurtą prieš moteris.

2. Šalys užtikrina, kad įgyvendinant visas 1 dalyje nurodytos politikos priemones daugiausia dėmesio būtų skiriama aukos teisėms, o ši politika būtų įgyvendinama užtikrinant veiksmingą visų atitinkamų agentūrų, institucijų ir organizacijų bendradarbiavimą.

3. Į priemonių pagal šį straipsnį įgyvendinimą prireikus įtraukiami visi susiję subjektai, pavyzdžiui, vyriausybės įstaigos, nacionaliniai, regionų ir vietos parlamentai ir valdžios institucijos,

nacionalinės žmogaus teisių institucijos ir pilietinės visuomenės organizacijos.

8 straipsnis

Finansiniai ištekliai

Šalys skiria reikiamus finansinius ir žmogiškuosius išteklius, kad būtų galima tinkamai įgyvendinti integruotą politiką, priemones ir programas, skirtas visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, prevencijai ir kovai su juo, įskaitant nevyriausybinių organizacijų ir pilietinės visuomenės vykdomą politiką, priemones ir programas.

9 straipsnis

Nevyriausybinių organizacijų ir pilietinė visuomenė

Šalys visais lygmenimis pripažįsta, skatina ir remia atitinkamų su smurtu prieš moteris kovojančių nevyriausybinių organizacijų ir pilietinės visuomenės darbą ir palaiko veiksmingą bendradarbiavimą su šiomis organizacijomis.

10 straipsnis

Koordinuojanti įstaiga

1. Šalys paskiria arba įsteigia vieną ar daugiau oficialių įstaigų, atsakingų už politikos ir priemonių, skirtų visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, prevencijai ir kovai su juo, koordinavimą, įgyvendinimą, stebėseną ir vertinimą. Šios įstaigos koordinuoja 11 straipsnyje nurodytą duomenų rinkimą, analizuoja ir skleidžia jo rezultatus.

2. Šalys užtikrina, kad pagal šį straipsnį paskirtos ar įsteigtos įstaigos gautų bendro pobūdžio informaciją apie priemones, kurių imamasi pagal VIII skyrių.

3. Šalys užtikrina, kad pagal šį straipsnį paskirtos ar įsteigtos įstaigos gebėtų tiesiogiai palaikyti ryšius ir puoselėti santykius su analogiškais kitų Šalių įstaigomis.

11 straipsnis

Duomenų rinkimas ir moksliniai tyrimai

1. Šios Konvencijos įgyvendinimo tikslais Šalys įsipareigoja:

a) reguliariai rinkti atitinkamus į kategorijas suskirstytus statistinius duomenis apie visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, atvejus;

b) remti visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, srities mokslinius tyrimus, kad būtų galima išnagrinėti esmines šio reiškinio priežastis ir poveikį, dažnumą ir apkaltinamųjų nuosprendžių dalį, taip pat šios Konvencijos įgyvendinimo priemonių veiksmingumą.

2. Šalys stengiasi reguliariai vykdyti gyventojų apklausas, kad būtų galima įvertinti visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, paplitimą ir tendencijas.

3. Šalys pateikia šios Konvencijos 66 straipsnyje nurodytai ekspertų grupei pagal šį straipsnį surinktą informaciją, kad paskatintų tarptautinį bendradarbiavimą ir sudarytų sąlygas atlikti tarptautinę lyginamąją analizę.

4. Šalys užtikrina, kad pagal šį straipsnį surinkta informacija būtų prieinama visuomenei.

III SKYRIUS PREVENCIJA

12 straipsnis

Bendrieji įsipareigojimai

1. Šalys imasi būtinų priemonių, kuriomis būtų skatinami moterų ir vyrų socialinių ir kultūrinių elgsenos modelių pokyčiai, siekdamas panaikinti išankstinę nuomonę, papročius, tradicijas ir visą kitą praktiką, grindžiamus žemesnės moterų padėties idėja arba stereotipiniais moterų ir vyrų vaidmenimis.
2. Šalys imasi būtinų teisėkūros ir kitų priemonių, kad užkirstų kelią bet kurio fizinio ar juridinio asmens vykdomam visų formų smurtui, įtrauktam į šios Konvencijos taikymo sritį.
3. Įgyvendinant visas priemones, kurių imamasi pagal šį skyrių, atsižvelgiama į specialiuosius dėl susidariusių aplinkybių tapusių pažeidžiamais asmenų poreikius ir šie poreikiai tenkinami, o daugiausia dėmesio skiriama visų aukų žmogaus teisėms.
4. Šalys imasi būtinų priemonių, kuriomis visi visuomenės nariai, ypač vyrai ir berniukai, skatinami aktyviai prisidėti prie visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, prevencijos.
5. Šalys užtikrina, kad kultūra, papročiai, religija, tradicijos ar vadinamoji „garbė“ nebūtų laikomi bet kokių smurto veiksmų, įtrauktų į šios Konvencijos taikymo sritį, pateisinimu.
6. Šalys imasi būtinų priemonių moterų įgalinimui skirtoms programoms ir veiklai skatinti.

13 straipsnis

Informuotumo didinimas

1. Šalys reguliariai visais lygmenimis skatina ar vykdo informuotumo didinimo kampanijas ar programas, be kita ko, prireikus bendradarbiaudamos su nacionalinėmis žmogaus teisių ir lygybės institucijomis, pilietine visuomene ir nevyriausybėmis organizacijomis, ypač moterų organizacijomis, kad būtų didinamas plačiosios visuomenės informuotumas ir supratimas apie visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, įvairias išraiškas, jų pasekmes vaikams ir poreikį vykdyti tokio smurto prevenciją.
2. Šalys užtikrina platų informacijos apie galimas priemones, skirtas į šios Konvencijos taikymo sritį įtrauktą smurto veiksmų prevencijai, sklaidimą plačiajai visuomenei.

14 straipsnis

Švietimas

1. Šalys, jei reikia, imasi būtinų priemonių, kad į formalias švietimo programas ir visų švietimo lygių švietimo programas būtų įtraukta pagal kintančius besimokančiųjų gebėjimus pritaikyta mokymo medžiaga tokiomis temomis: moterų ir vyrų lygybė, nestereotipiniai lyties socialiniu aspektu pagrįsti vaidmenys, tarpusavio pagarba, nesmurtinis konfliktų sprendimas

tarpasmeniniuose santykiuose, smurtas prieš moteris dėl lyties socialinio aspekto ir teisė į asmens neliečiamybę.

2. Šalys imasi būtinų priemonių, kad 1 dalyje nurodyti principai būtų skatinami neformalaus ugdymo įstaigose, taip pat sporto, kultūros bei laisvalaikio įstaigose ir žiniasklaidoje.

15 straipsnis

Specialistų mokymas

1. Šalys teikia arba stiprina tinkamą mokymą, skirtą atitinkamiems specialistams, dirbantiems su visų į šios Konvencijos taikymo sritį įtrauktų smurto veiksmų aukomis arba smurtautojais, tokio smurto prevencijos ir jo atvejų nustatymo, moterų ir vyrų lygybės, aukų poreikių ir teisių, taip pat antrinės viktimizacijos prevencijos būdų klausimais.

2. Šalys skatina, kad 1 dalyje nurodytas mokymas apimtų ir mokymą apie koordinuotą įvairių institucijų bendradarbiavimą, kad į šios Konvencijos taikymo sritį įtraukto smurto atvejais aukas būtų galima visapusiškai ir tinkamai nusiųsti į reikiamas institucijas.

16 straipsnis

Preveninės intervencijos ir elgesio keitimo programos

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad būtų sukurtos ar remiamos programos, kurių tikslas yra artimoje aplinkoje smurtaujančius asmenis mokyti nesmurtinio elgesio tarpasmeniniuose santykiuose, siekiant užkirsti kelią tolesniam smurtui ir pakeisti smurtinio elgesio modelius.

2. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad būtų sukurtos ar remiamos elgesio keitimo programos, kurių tikslas yra smurtautojų, ypač seksualinių nusikalstamų veikų vykdytojų, recidyvo prevencija.

3. Imdamosi 1 ir 2 dalyse nurodytų priemonių, Šalys užtikrina, kad pirmiausia būtų rūpinamasi aukų saugumu, parama joms ir jų žmogaus teisėmis ir kad prireikus šios programos būtų kuriamos ir įgyvendinamos glaudžiai jas koordinuojant su specialiosios paramos aukoms paslaugomis.

17 straipsnis

Privačiojo sektoriaus ir žiniasklaidos dalyvavimas

1. Šalys skatina privatųjį sektorių, informacinių ir ryšių technologijų sektorių ir žiniasklaidą, tinkamai atsižvelgiant į saviraiškos laisvę ir jų nepriklausomumą, dalyvauti formuojant ir įgyvendinant politiką ir nustatyti gaires bei savireguliacijos standartus, skirtus smurto prieš moteris prevencijai ir pagarbai jų orumui didinti.

2. Bendradarbiaudamos su privačiojo sektoriaus subjektais, Šalys ugdo ir skatina vaikų, tėvų ir švietimo darbuotojų įgūdžius, kaip elgtis informacinėje ir komunikacinėje aplinkoje, suteikiančioje prieigą prie žeminančio seksualinio arba smurtinio pobūdžio turinio, kuris galėtų būti žalingas.

IV SKYRIUS

APSAUGA IR PARAMA

18 straipsnis

Bendrieji įsipareigojimai

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad apsaugotų visas aukas nuo bet kokių tolesnių smurto veiksmų.

2. Šalys pagal vidaus teisę imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis būtų užtikrinti atitinkami mechanizmai, kuriais numatomas veiksmingas visų atitinkamų valstybės institucijų, įskaitant teismus, prokuratūras, teisėsaugos institucijas, vietos bei regionų valdžios institucijas, taip pat nevyriausybinių organizacijų ir kitų atitinkamų organizacijų bei subjektų bendradarbiavimas apsaugant visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, aukas bei liudytojus ir teikiant jiems paramą, be kita ko, juos siunčiant į tarnybas, teikiančias bendrosios ir specialiosios paramos paslaugas, detaliau aprašomas šios Konvencijos 20 ir 22 straipsniuose.

3. Šalys užtikrina, kad priemonės, kurių imamasi pagal šį skyrį:

- būtų grindžiamos smurto prieš moteris bei smurto artimoje aplinkoje supratimu atsižvelgiant į lyties socialinį aspektą ir jas įgyvendinant daugiausia dėmesio būtų skiriama aukos žmogaus teisėms ir saugumui;

- būtų grindžiamos integruotu požiūriu, kai atsižvelgiama į aukų, smurtautojų, vaikų tarpusavio santykius ir jų platesnę socialinę aplinką;

- jomis būtų siekiama išvengti antrinės viktimizacijos;

- jomis būtų siekiama nuo smurto nukentėjusių moterų įgalinimo ir ekonominio nepriklausomumo;

- prireikus sudarytų sąlygas įvairias apsaugos ir paramos paslaugas teikti toje pačioje vietoje;

- tenkintų specialiuosius pažeidžiamų asmenų, įskaitant nukentėjusius vaikus, poreikius ir būtų jiems prieinamos.

4. Paslaugų teikimas nepriklauso nuo to, ar auka nori pateikti kaltinimus arba liudyti prieš bet kurį smurtautoją.

5. Šalys imasi tinkamų priemonių, kad suteiktų konsulinę ir kitą apsaugą ir paramą savo piliečiams ir kitoms aukoms, kurios turi teisę į tokią apsaugą, laikydamosi savo įsipareigojimų pagal tarptautinę teisę.

19 straipsnis

Informacija

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad aukos laiku ir joms suprantama kalba gautų tinkamą informaciją apie prieinamas paramos paslaugas ir teises priemones.

20 straipsnis

Bendrosios paramos paslaugos

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad aukos galėtų naudotis paslaugomis, palengvinančiomis jų atsigavimą nuo patirto smurto. Šios priemonės prireikus turėtų apimti tokias paslaugas kaip teisinės ir psichologinės konsultacijos, finansinė parama, aprūpinimas būstu, švietimas, mokymas ir pagalba ieškant darbo.

2. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad aukos galėtų naudotis sveikatos priežiūros ir socialinėmis paslaugomis ir kad šioms paslaugoms teikti būtų skiriama pakankamai išteklių, o specialistai būtų apmokyti padėti aukoms ir nusiųsti jas į atitinkamas tarnybas.

21 straipsnis

Pagalba teikiant individualius / kolektyvinius skundus

Šalys užtikrina, kad aukos gautų informaciją apie atitinkamus regioninius ir tarptautinius individualių / kolektyvinių skundų mechanizmus ir galėtų jais naudotis. Šalys skatina jautriai ir kompetentingai padėti aukoms pateikti tokius skundus.

22 straipsnis

Specialiosios paramos paslaugos

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad, užtikrinant tinkamą geografinį paskirstymą, būtų teikiamos arba organizuojamos skubios, trumpalaikės ir ilgalaikės specialiosios paramos paslaugos visoms aukoms, nukentėjusioms nuo bet kokio smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį.

2. Šalys teikia arba organizuoja specialiosios paramos moterims paslaugas visoms moterims, kurios yra nukentėjusios nuo smurto, ir jų vaikams.

23 straipsnis

Specializuoti pagalbos centrai

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad numatytų sukurti pakankamą skaičių tinkamų ir lengvai prieinamų specializuotų pagalbos centrų, kuriuose aukos, ypač moterys ir jų vaikai, galėtų saugiai apsistoti ir kuriuose joms aktyviai būtų teikiama pagalba.

24 straipsnis

Pagalbos telefonu linijos

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad visoje šalyje būtų įkurtos 7 dienas per savaitę ir 24 valandas per parą veikiančios nemokamos pagalbos telefonu linijos, kurių tikslas būtų konfidencialiai arba tinkamai atsižvelgiant į skambinančiųjų anonimiškumą konsultuoti juos dėl visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį.

25 straipsnis

Parama seksualinio smurto aukoms

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad numatytų sukurti pakankamą skaičių tinkamų ir lengvai prieinamų išžaginimo aukų krizės centrų ar pagalbos seksualinio smurto aukoms centrų, kuriuose būtų atliekama aukų medicininė apžiūra ir teismo ekspertizė, teikiama parama aukoms po traumų ir aukų konsultavimo paslaugos.

26 straipsnis

Vaikų liudytojų apsauga ir parama jiems

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad teikiant aukoms apsaugos ir paramos paslaugas būtų deramai atsižvelgiama į vaikų, tapusių visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, liudytojus, teises ir poreikius.

2. Priemonės, kurių imamasi pagal šį straipsnį, turi apimti vaikų, tapusių visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, liudytojus, amžiui pritaikytas psichologines ir socialines konsultacijas ir tinkamai atliepti geriausius vaiko interesus.

27 straipsnis

Pranešimas

Šalys imasi būtinų priemonių, kuriomis visi asmenys, tapę į šios Konvencijos taikymo sritį įtrauktų smurto veiksmų įvykdymo liudytojais arba turintys pagrįstą priežasčių manyti, kad toks smurto veiksmas gali būti įvykdytas arba kad tikėtina, jog smurto veiksmai bus vykdomi toliau, skatinami pranešti apie tai kompetentingoms organizacijoms ar valdžios institucijoms.

28 straipsnis

Specialistų pranešimas

Šalys imasi būtinų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad tam tikriems specialistams vidaus teisėje nustatytos konfidencialumo taisyklės nekliudytų tam, kad jie galėtų tinkamomis sąlygomis pranešti kompetentingoms organizacijoms ar valdžios institucijoms, jei turi pagrįstą priežasčių manyti, kad buvo įvykdytas sunkus smurto veiksmas, įtrauktas į šios Konvencijos taikymo sritį, ir kad tikėtina, jog sunkūs smurto veiksmai bus vykdomi toliau.

V SKYRIUS

MATERIALINĖ TEISĖ

29 straipsnis

Civiliniai ieškiniai ir teisių gynimo priemonės

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad suteiktų aukoms tinkamų civilinių teisių gynimo priemonių prieš smurtautoją.

2. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad laikydamosi bendrųjų tarptautinės

teisės principų suteiktų aukoms tinkamų civilinių teisių gynimo priemonių, kuriomis jos gali pasinaudoti prieš valdžios institucijas, neįvykdžiusias savo pareigos imtis būtinų jų įgaliojimų sritį atitinkančių prevencijos ar apsaugos priemonių.

30 straipsnis

Kompensacija

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad aukos turėtų teisę reikalauti kompensacijos iš smurtautojų dėl bet kurios nusikalstamos veikos, nustatytos pagal šią Konvenciją.

2. Aukoms, patyrusioms sunkų kūno sužalojimą ar sveikatos sutrikdymą, skiriama tinkama valstybės kompensacija, tiek, kiek žala nėra kompensuojama iš kitų šaltinių, pavyzdžiui, smurtautojo, draudimo ar valstybės finansuojamos sveikatos ir socialinės apsaugos sistemos. Tai nekliudo Šalims išsireikalausti iš smurtautojo aukai skirtos kompensacijos, jeigu deramai atsižvelgiama į aukos saugumą.

3. Priemonėmis, kurių imamasi pagal 2 dalį, užtikrinama, kad kompensacija būtų išmokėta per protingą terminą.

31 straipsnis

Globos, bendravimo teisės ir saugumas

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad sprendžiant vaiko (-ų) globos ir bendravimo teisių nustatymo klausimus, būtų atsižvelgiama į smurto veiksmus, kurie įtraukti į šios Konvencijos taikymo sritį.

2. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad naudojimasis bet kuriomis bendravimo ar globos teisėmis nesukeltų pavojaus aukos ar vaiko (-ų) teisėms ir saugumui.

32 straipsnis

Priverstinės santuokos civilinės pasekmės

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad prievarta sudarytų santuokų galiojimą būtų galima atšaukti, jas būtų galima pripažinti negaliojančiomis ar nutraukti aukai nepatiriant nepagrįstos finansinės ar administracinės naštos.

33 straipsnis

Psichologinis smurtas

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų kriminalizuotas tyčinis sunkus asmens psichinės sveikatos sutrikdymas naudojant prievartą ar grasinimus.

34 straipsnis

Persekiojimas

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų kriminalizuotas tyčinis pasikartojantis kitam asmeniui grėsmę keliantis elgesys, dėl kurio šis asmuo jaučiasi nesaugus.

35 straipsnis

Fizinis smurtas

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų kriminalizuotas tyčinių fizinio smurto prieš kitą asmenį veiksmų įvykdymas.

36 straipsnis

Seksualinis smurtas, įskaitant išžaginimą

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų kriminalizuotas toliau nurodytas tyčinis elgesys:

a) priverstinis vaginalinis, analinis ar oralinis seksualinis įsiskverbimas į kito asmens kūną bet kuria kūno dalimi ar daiktu;

b) priverstinis kitų seksualinių veiksmų atlikimas asmeniui;

c) kito asmens privertimas atlikti seksualinius veiksmus su trečiuoju asmeniu.

2. Sutikimas atlikti seksualinius veiksmus turi būti duodamas savanoriškai ir laisva valia, vertinant konkrečių aplinkybių kontekste.

3. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad 1 dalies nuostatos būtų taikomos ir veiksams, įvykdytiems prieš buvusius ar esamus sutuoktinius ar partnerius, pripažįstamus pagal vidaus teisę.

37 straipsnis

Priverstinė santuoka

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų kriminalizuoti tyčiniai veiksmai, kuriais suaugusysis arba vaikas priverčiamas sudaryti santuoką.

2. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų kriminalizuotas tyčinis suaugusiojo arba vaiko išviliojimas į kitos, ne tos, kurioje jis nuolat gyvena, Šalies ar valstybės teritoriją siekiant priversti šį suaugusįjį arba vaiką sudaryti santuoką.

38 straipsnis

Moters lyties organų žalojimas

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų kriminalizuotas toliau nurodytas tyčinis elgesys:

a) visų ar bet kurios dalies moters didžiųjų lytinių lūpų, mažųjų lytinių lūpų ar klitorio išpjovimas, užsiuvimas ar bet koks kitas žalojimas;

b) moters privertimas, kad jai būtų atliktas bet kuris iš a punkte išvardytų veiksmų, arba tam skirtų priemonių suteikimas jai;

c) mergaitės raginimas arba privertimas, kad jai būtų atliktas bet kuris iš a punkte išvardytų veiksmų, arba tam skirtų priemonių suteikimas jai.

39 straipsnis

Priverstinis nėštumo nutraukimas ir priverstinė sterilizacija

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų kriminalizuotas toliau nurodytas tyčinis elgesys:

a) moters nėštumo nutraukimas negavus jos išankstinio ir informuoto sutikimo;

b) operacijos, kurios tikslas arba pasekmė yra moters gebėjimo natūraliu būdu susilaukti palikuonių praradimas, atlikimas negavus jos išankstinio ir informuoto sutikimo arba jai nesupratus procedūros esmės.

40 straipsnis

Seksualinis priekabiavimas

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad už bet kokios formos nepageidaujamus seksualinio pobūdžio žodinius, nežodinius ar fizinius veiksmus, kurių tikslas arba pasekmė yra asmens orumo pažeminimas, ypač jei sukuriamas bauginanti, priešiška, menkinanti, žeminanti ar užgauli aplinka, būtų taikomos baudžiamosios ar kitos teisinės sankcijos.

41 straipsnis

Pagalba ar bendrininkavimas ir kėsinimasis

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad pagalba arba bendrininkavimas vykdant nusikalstamas veikas, nustatytas pagal šios Konvencijos 33, 34, 35, 36, 37 straipsnius, 38 straipsnio a punktą ir 39 straipsnį, jei tai daroma tyčia, būtų laikomi nusikalstama veika.

2. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad kėsinimasis padaryti nusikalstamas veikas, nustatytas pagal šios Konvencijos 35, 36, 37 straipsnius, 38 straipsnio a punktą ir 39 straipsnį, jei tai daroma tyčia, būtų laikomas nusikalstama veika.

42 straipsnis

Nepriimtinas nusikaltimų, įskaitant nusikaltimus, padarytus prisidengiant vadinamąja „garbe“, pateisinimas

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad baudžiamuosiuose procesuose, pradėtuose dėl to, kad įvykdomas bet kuris iš smurto veiksmų, įtrauktų į šios Konvencijos taikymo sritį, tokių veiksmų pateisinimu nebūtų laikomi kultūra, papročiai, religija, tradicijos ar vadinamoji „garbė“. Tai visų pirma taikoma teiginiams, kad auka nesilaikė kultūrinių, religinių, socialinių ar tradicinių tinkamo elgesio normų ar papročių.

2. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad jei bet kuris asmuo ragina vaiką įvykdyti bet kurį iš 1 dalyje nurodytų veiksmų, tai nesumažintų to asmens baudžiamosios atsakomybės už įvykdytus veiksmus.

43 straipsnis

Laikymas nusikalstama veika

Nusikalstamos veikos, nustatytos pagal šią Konvenciją, laikomos tokiomis neatsižvelgiant į aukos ir smurtautojo tarpusavio santykių pobūdį.

44 straipsnis

Jurisdikcija

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad nustatytą jurisdikciją visoms nusikalstamoms veikoms, nustatytoms pagal šią Konvenciją, kai nusikalstama veika padaroma:

- a) jų teritorijoje; arba
- b) laive, plaukiojančiame su jų vėliava; arba
- c) orlaivyje, įregistruotame pagal jų įstatymus; arba
- d) jų piliečio; arba
- e) asmens, kurio įprastinė gyvenamoji vieta yra jų teritorijoje.

2. Šalys stengiasi imtis būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad nustatytą jurisdikciją visoms nusikalstamoms veikoms, nustatytoms pagal šią Konvenciją, jeigu nusikalstama veika padaroma prieš jų pilietį arba asmenį, kurio įprastinė gyvenamoji vieta yra jų teritorijoje.

3. Nusikalstamų veikų, nustatytų pagal šios Konvencijos 36, 37, 38 ir 39 straipsnius, baudžiamajam persekiojimui vykdyti Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad jų jurisdikcija nepriklausytų nuo sąlygos, kad toje teritorijoje, kurioje veikos yra padarytos, jos kriminalizuojamos.

4. Nusikalstamų veikų, nustatytų pagal šios Konvencijos 36, 37, 38 ir 39 straipsnius, baudžiamajam persekiojimui vykdyti Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad jų jurisdikcija 1 dalies d ir e punkтамs nepriklausytų nuo sąlygos, kad baudžiamasis persekiojimas gali būti pradėtas tik tada, kai apie nusikalstamą veiką praneša jos auka arba informuoja tos vietos, kurioje veika buvo padaryta, valstybė.

5. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad nustatytą jurisdikciją nusikalstamoms veikoms, nustatytoms pagal šią Konvenciją, tais atvejais, kai įtariamas smurtautojas yra jų teritorijoje ir jo ekstradicija į kitą Šalį negali būti vykdoma vien tik dėl jo pilietybės.

6. Kai daugiau nei viena Šalis pareiškia turinti jurisdikciją įtariamai nusikalstamai veikai, nustatytai pagal šią Konvenciją, atitinkamos Šalys tinkamais atvejais konsultuojasi tarpusavyje, kad nustatytų, kuri jurisdikcija yra tinkamiausia baudžiamajam persekiojimui vykdyti.

7. Nedarant poveikio bendrosioms tarptautinės teisės taisyklėms, šia Konvencija neatmetama jokia baudžiamoji jurisdikcija, kurią Šalis vykdo pagal savo vidaus teisę.

45 straipsnis

Sankcijos ir priemonės

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad už nusikalstamas veikas, nustatytas pagal šią Konvenciją, būtų baudžiama taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas, atsižvelgiant į šių nusikalstamų veikų sunkumą. Šios sankcijos tinkamais atvejais apima nuosprendžius, kuriais skiriama laisvės atėmimo bausmė, kurių atveju gali būti vykdoma ekstradicija.

2. Šalys gali patvirtinti kitas smurtautojams taikomas priemones, pavyzdžiui:

- nuteistųjų stebėseną ar priežiūrą;
- tėvystės teisių atėmimą, jei geriausių vaiko interesų, kurie gali apimti ir aukos saugumą, negalima užtikrinti jokių kitu būdu.

46 straipsnis

Sunkinančios aplinkybės

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad skiriant bausmę už nusikalstamas veikas, nustatytas pagal šią Konvenciją, į toliau išvardytas aplinkybes, jei į jas dar nėra atsižvelgta kaip į nusikalstamos veikos sudėties požymius, laikantis atitinkamų vidaus teisės nuostatų galėtų būti atsižvelgta kaip į sunkinančias aplinkybes:

- a) nusikalstama veika padaryta prieš buvusį ar esamą sutuoktinį ar partnerį, pripažįstamą pagal vidaus teisę, ir šią veiką padarė šeimos narys, su auka gyvenantis asmuo arba asmuo, kuris piktnaudžiavo savo autoritetu;
- b) nusikalstama veika arba susijusios nusikalstamos veikos buvo daromos daugiau nei vieną kartą;
- c) nusikalstama veika buvo padaryta prieš asmenį, kuris dėl tam tikrų aplinkybių tapo pažeidžiamas;
- d) nusikalstama veika buvo padaryta prieš vaiką arba jo akivaizdoje;
- e) nusikalstama veika buvo padaryta dviejų arba daugiau asmenų, veikiančių kartu;
- f) prieš padarant nusikalstamą veiką arba kartu su ja buvo įvykdyti itin žiaurūs smurto veiksmai;
- g) nusikalstama veika buvo padaryta naudojant ginklą ar juo grasinant;
- h) dėl nusikalstamos veikos aukai padaryta didelė fizinė ar psichologinė žala;
- i) smurtautojas anksčiau buvo nuteistas už panašaus pobūdžio nusikalstamas veikas.

47 straipsnis

Kitos Šalies priimti nuosprendžiai

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis numatoma galimybė skiriant bausmę atsižvelgti į kitoje Šalyje priimtus galutinius nuosprendžius, susijusius su nusikalstamomis veikomis, nustatytomis pagal šią Konvenciją.

48 straipsnis

Privalomų alternatyvių ginčų sprendimo būdų ar baudimo draudimas

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis draudžiama visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, atveju taikyti privalomus alternatyvius ginčų sprendimo būdus, įskaitant mediaciją ir taikinimą.

2. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad jei nurodoma sumokėti baudą, būtų tinkamai atsižvelgiama į smurtautojo gebėjimą prisiimti finansinius įsipareigojimus aukai.

VI SKYRIUS

TYRIMAS, BAUDŽIAMASIS PERSEKIOJIMAS, PROCESO TEISĖ IR APSAUGOS PRIEMONĖS

49 straipsnis

Bendrieji įsipareigojimai

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad tyrimai ir teismo procesai, susiję su visų formų smurtu, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, būtų vykdomi be nepagrįsto delsimo ir visais baudžiamojo proceso etapais atsižvelgiant į aukos teises.

2. Laikydamosi pagrindinių žmogaus teisių principų ir atsižvelgdamos į lyties socialiniu aspektu grindžiamą smurto supratimą, Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad būtų užtikrintas veiksmingas nusikalstamų veikų, nustatytų pagal šią Konvenciją, tyrimas ir baudžiamasis persekiojimas už jas.

50 straipsnis

Neatidėliotinas reagavimas, prevencija ir apsauga

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad atsakingos teisėsaugos institucijos skubiai ir tinkamai reaguotų į visų formų smurtą, įtrauktą į šios Konvencijos taikymo sritį, suteikdamos aukoms tinkamą ir neatidėliotiną apsaugą.

2. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad atsakingos teisėsaugos institucijos skubiai ir tinkamai vykdytų visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, prevenciją ir apsaugą nuo jo, įskaitant operatyvinių prevencijos priemonių naudojimą ir įrodymų rinkimą.

51 straipsnis

Rizikos vertinimas ir rizikos valdymas

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad rizikos valdymo tikslais ir prireikus koordinuojamo saugumo užtikrinimo ir paramos teikimo tikslais visos atitinkamos institucijos atliktų pavojaus gyvybei rizikos, padėties rimtumo ir smurto recidyvo rizikos vertinimą.

2. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad atliekant 1 dalyje nurodytą vertinimą visais tyrimo etapais ir taikant apsaugos priemones būtų atsižvelgiama į

tai, ar smurto veiksmų, įtrauktų į šios Konvencijos taikymo sritį, vykdytojai turi šaunamųjų ginklų arba galimybę jų gauti.

52 straipsnis

Skubūs draudžiamieji orderiai

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad kompetentingoms institucijoms būtų suteikti įgaliojimai tiesioginės grėsmės atvejais nurodyti smurtautojui pakankamai ilgam laikui palikti aukos ar asmens, kuriam kyla rizika patirti smurtą, namus ir uždrausti smurtautojui patekti į aukos ar asmens, kuriam kyla rizika patirti smurtą, namus ar mėginti su jais bendrauti. Priemonėmis, kurių imamasi pagal šį straipsnį, pirmenybė teikiama aukų ar asmenų, kuriems kyla rizika patirti smurtą, saugumui.

53 straipsnis

Apribojantys ar apsaugos orderiai

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad aukos, nukentėjusios nuo visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, galėtų kreiptis dėl tinkamų apribojančių ar apsaugos orderių.

2. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad 1 dalyje nurodyti apribojantys ar apsaugos orderiai:

- būtų išduodami neatidėliotinai apsaugai užtikrinti, aukai nepatiriant nepagrįstos finansinės ar administracinės naštos;
- būtų išduodami konkrečiam laikotarpiui arba iki bus pakeisti ar panaikinti;
- prireikus būtų išduodami *ex parte* pagrindu ir įsigalioję nedelsiant;
- būtų išduodami neatsižvelgiant į kitus teismo procesus arba juos papildytų;
- galėtų būti išduodami vėlesniuose teismo procesuose.

3. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad pagal 1 dalį išduotų apribojančių ar apsaugos orderių pažeidimo atveju būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos baudžiamosios ar kitos teisinės sankcijos.

54 straipsnis

Tyrimai ir įrodymai

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad bet kurio civilinio ar baudžiamojo proceso metu įrodymai, susiję su aukos seksualine praeitimi ir elgesiu, būtų leidžiami tik tada, kai tai yra aktualu ir būtina.

55 straipsnis

***Ex parte* ir *ex officio* procesai**

1. Šalys užtikrina, kad nusikalstamų veikų, nustatytų pagal šios Konvencijos 35, 36, 37, 38 ir 39 straipsnius, tyrimai arba baudžiamasis persekiojimas dėl jų nepriklausytų vien tik nuo aukos

pareiškimo ar skundo, jei nusikalstama veika buvo visiškai arba iš dalies padaryta jos teritorijoje, ir kad procesas galėtų būti tęsiamas net jei auka atsiimtų savo pareiškimą arba skundą.

2. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis, laikantis jų vidaus teisėje numatytų sąlygų, vyriausybėms bei nevyriausybėms organizacijoms ir smurto artimoje aplinkoje klausimais konsultuojantiems specialistams užtikrinama galimybė aukų prašymu joms padėti ir (arba) jas paremti, kol vyksta nusikalstamų veikų, nustatytų pagal šią Konvenciją, tyrimai ir su jomis susiję teismo procesai.

56 straipsnis

Apsaugos priemonės

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad visais tyrimo ir teismo proceso etapais būtų apsaugotos aukų teisės ir ginami jų interesai, įskaitant jų specialiuosius poreikius, jei jos yra liudytojos, visų pirma šiomis priemonėmis:

a) numatydamos jų, jų šeimų ir liudytojų apsaugą nuo bauginimo, keršto ir pakartotinės viktimizacijos;

b) užtikrindamos, kad aukos būtų informuojamos, jeigu smurtautojas pabėga arba yra laikinai arba visam laikui paleidžiamas, bent tais atvejais, kai tai gali kelti pavojų aukoms ir jų šeimoms;

c) vidaus teisėje numatytomis sąlygomis informuodamos aukas apie jų teises ir paslaugas, kuriomis jos gali naudotis, taip pat apie tolesnes priemones, kurių imtasi pagal jų skundą, apie kaltinimus, bendrą tyrimo ar proceso eigą ir aukų vaidmenį juose, taip pat apie jų bylos baigtį;

d) vidaus teisės procedūrinės taisyklės atitinkančiu būdu sudarydamos aukoms sąlygas tiesiogiai arba per atstovą būti išklausytoms, pateikti įrodymus ir savo nuomonę, poreikius ir nuogastavimus ir kad į tai būtų atsižvelgta;

e) teikdamos aukoms tinkamas paramos paslaugas, kad jų teisės ir interesai būtų tinkamai pateikiami ir į juos deramai atsižvelgiama;

f) užtikrindamos, kad galėtų būti imamasi priemonių aukos privatumui ir įvaizdžiui apsaugoti;

g) užtikrindamos, kad, jei įmanoma, būtų vengiama aukų ir smurtautojų susitikimo teismų ir teisėsaugos institucijų patalpose;

h) teikdamos aukoms nepriklausomų ir kompetentingų vertėjų žodžiu paslaugas, kai jos dalyvauja procesuose arba pateikia įrodymus;

i) pagal vidaus teisėje nustatytas taisyklės suteikdamos aukoms galimybę duoti parodymus nesant teismo salėje arba bent nedalyvaujant įtariamam smurtautojui, visų pirma naudojantis tinkamomis ryšių technologijomis, jei yra galimybė jomis naudotis.

2. Jei auka yra vaikas arba vaikas yra smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje liudytojas, jam, atsižvelgiant į geriausius vaiko interesus, tinkamais atvejais taikomos specialios apsaugos priemonės.

57 straipsnis

Teisinė pagalba

Vidaus teisėje nustatytomis sąlygomis Šalys suteikia aukoms teisę į teisinę paramą ir nemokamą teisinę pagalbą.

58 straipsnis

Senaties terminas

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad senaties terminas pradėti bet kurį teismo procesą dėl nusikalstamų veikų, nustatytą pagal šios Konvencijos 36, 37, 38 ir 39 straipsnius, būtų pakankamai ilgas ir atitiktų atitinkamos nusikalstamos veikos sunkumą, kad būtų galima veiksmingai pradėti procesą po to, kai auka sulaukia pilnametystės.

VII SKYRIUS

MIGRACIJA IR PRIEGLOBSTIS

59 straipsnis

Gyventojų statusas

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad aukoms, kurių gyventojų statusas priklauso nuo sutuoktinio ar partnerio, kuris pripažįstamas pagal vidaus teisę, statuso, santuokos arba santykių nutraukimo atveju ypač sunkiomis aplinkybėmis joms prašant būtų suteikiamas atskiras leidimas gyventi šalyje, neatsižvelgiant į santuokos arba santykių trukmę. Tokio atskiro leidimo gyventi šalyje išdavimo ir trukmės sąlygos nustatomos vidaus teisėje.

2. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų galima sustabdyti aukų išsiuntimo iš šalies procesą, pradėtą dėl gyventojų statuso, kuris priklauso nuo sutuoktinio ar partnerio, kuris pripažįstamas pagal vidaus teisę, statuso, kad jos galėtų kreiptis dėl atskiro leidimo gyventi šalyje.

3. Šalys išduoda aukoms leidimą gyventi šalyje, kuris gali būti atnaujinamas, vienu iš šių dviejų atvejų arba abiem atvejais:

a) kai kompetentinga institucija mano, kad aukų buvimas šalyje būtinas dėl jų asmeninės padėties;

b) kai kompetentinga institucija mano, kad aukų buvimas šalyje būtinas tam, kad jos galėtų bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis tyrimo arba baudžiamojo proceso metu.

4. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad priverstinės santuokos aukos, kurios santuokos tikslu buvo išvežtos į kitą šalį ir dėl to prarado gyventojų statusą šalyje, kurioje nuolat gyvena, galėtų atgauti šį statusą.

60 straipsnis

Lyties socialiniu aspektu pagrįsti prieglobsčio prašymai

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama galimybė pripažinti, jog smurtas prieš moteris dėl lyties socialinio aspekto yra persekiojimo forma, kaip apibrėžta 1951 m. Konvencijos dėl pabėgėlių statuso 1 straipsnio A punkto 2 papunktyje, ir didelė žala, suteikianti teisę į papildomą apsaugą.

2. Šalys užtikrina, kad kiekvienas iš Konvencijoje nurodytų pagrindų būtų aiškinamas atsižvelgiant į lyties socialinį aspektą, ir jei nustatoma, kad bijoma persekiojimo dėl vieno ar daugiau iš šių pagrindų, prašytojams pagal atitinkamus taikytinus dokumentus suteikiamas pabėgėlio statusas.

3. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad išplėtotų prieglobsčio prašytojų priėmimo procedūras ir paramos paslaugas, kurias taikant atsižvelgiama į lyties socialinį aspektą, taip pat gaires lyties socialinio aspekto klausimu ir prieglobsčio procedūras, kurias taikant atsižvelgiama į lyties socialinį aspektą, įskaitant pabėgėlio statuso suteikimo ir tarptautinės apsaugos prašymų procedūras.

61 straipsnis

Negražinimo principas

1. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad būtų laikomasi negražinimo principo, atsižvelgiant į esamus įsipareigojimus pagal tarptautinę teisę.

2. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad smurto prieš moteris aukos, kurioms reikia apsaugos, neatsižvelgiant į jų statusą ar gyvenamąją vietą, jokiais aplinkybėmis nebūtų grąžinamos į šalį, kurioje jų gyvybei grėstų pavojus arba jos galėtų patirti kankinimą arba nežmonišką ar žeminantį elgesį arba baudimą.

VIII SKYRIUS

TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

62 straipsnis

Bendrieji principai

1. Šalys kuo plačiau bendradarbiauja tarpusavyje pagal šios Konvencijos nuostatas ir taikydamos atitinkamas tarptautines ir regionines bendradarbiavimo civilinėse ir baudžiamosiose bylose priemones, principus, dėl kurių susitarta remiantis vienodais arba abipusiais teisės aktais ir vidaus įstatymais, siekdamos tikslo:

a) užkirsti kelią visų formų smurtui, įtrauktam į šios Konvencijos taikymo sritį, su juo kovoti ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą dėl jo;

b) apsaugoti aukas ir teikti joms pagalbą;

c) vykdyti tyrimus ar procesus, susijusius su nusikalstamomis veikomis, nustatytomis pagal šią Konvenciją;

d) užtikrinti Šalių teisminių institucijų priimtų atitinkamų teismo sprendimų civilinėse ir baudžiamosiose bylose, įskaitant apsaugos orderius, vykdymą.

2. Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad nusikalstamos veikos, nustatytos pagal šią Konvenciją, aukos, jei ta nusikalstama veika padaryta ne tos Šalies, kurioje gyvena aukos, teritorijoje, galėtų pateikti skundą savo gyvenamosios vietos valstybės kompetentingoms institucijoms.

3. Jei Šalis, nustačiusi, kad savitarpio teisinei pagalbai baudžiamosiose bylose teikti, ekstradicijai vykdyti arba kitos šios Konvencijos Šalies teismo sprendimams civilinėse ar baudžiamosiose bylose vykdyti reikia sutarties, gauna tokio teisinio bendradarbiavimo prašymą iš Šalies, su kuria nėra pasirašiusi tokios sutarties, teisiniu pagrindu vykdyti savitarpio teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose, ekstradiciją arba kitos šios Konvencijos Šalies teismo sprendimus civilinėse

ar baudžiamosiose bylose dėl nusikalstamų veikų, nustatytų pagal šią Konvenciją, ji gali laikyti šią Konvenciją.

4. Šalys siekia prireikus integruoti smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir kovos su juo elementus į pagalbos vystymuisi programas, skirtas trečiosioms valstybėms, be kita ko, sudarydamos dvišalius ir daugiašalius susitarimus su trečiosiomis valstybėmis, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos apsaugoti aukas pagal 18 straipsnio 5 dalį.

63 straipsnis

Priemonės, susijusios su asmenimis, kuriems kyla rizika

Kai Šalis, remdamasi turima informacija, turi pagrįstų priežasčių manyti, kad asmeniui kyla tiesioginė rizika, kad kitos Šalies teritorijoje prieš jį bus įvykdyti bet kokie šios Konvencijos 36, 37, 38 ir 39 straipsniuose nurodyti smurto veiksmai, Šalis, turinti tą informaciją, raginama nedelsiant ją perduoti pastarajai Šaliai siekiant užtikrinti, kad būtų imamasi tinkamų apsaugos priemonių. Kai taikoma, tokia informacija apima ir duomenis apie esamas apsaugos priemones, skirtas asmeniui, kuriam kyla rizika.

64 straipsnis

Informacija

1. Prašymą gavusi Šalis skubiai informuoja prašymą pateikusią Šalį apie veiksmų, kurių imtasi pagal šį skyrių, galutinius rezultatus. Prašymą gavusi Šalis taip pat skubiai informuoja prašymą pateikusią Šalį apie visas aplinkybes, dėl kurių neįmanoma vykdyti prašomų veiksmų arba dėl kurių juos vykdyti būtų labai uždelsta.

2. Šalis gali, nepažeisdama savo vidaus teisės, be išankstinio prašymo perduoti kitai Šaliai savo tyrimų metu gautą informaciją, jei mano, kad tokios informacijos atskleidimas galėtų padėti ją gaunančiai Šaliai užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms, nustatytoms pagal šią Konvenciją, arba pradėti ar vykdyti tyrimus arba procesus, susijusius su tokiomis nusikalstamomis veikomis, arba kad dėl tokio informacijos atskleidimo ta Šalis galėtų pateikti prašymą bendradarbiauti pagal šį skyrių.

3. Šalis, gaunanti informacijos pagal 2 dalį, tokią informaciją pateikia savo kompetentingoms institucijoms, kad būtų galima pradėti procesus, jei manoma, kad jų reikia, arba tam, kad į šią informaciją galėtų būti atsižvelgta susijusiuose civiliniuose ir baudžiamuosiuose procesuose.

65 straipsnis

Duomenų apsauga

Asmens duomenys saugomi ir naudojami vadovaujantis įsipareigojimais, kuriuos Šalys yra prisiėmusios pagal Konvenciją dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu (Europos sutarčių serija Nr. 108).

IX SKYRIUS

STEBĖSENOS MECHANIZMAS

66 straipsnis

Veiksmų dėl smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje ekspertų grupė

1. Veiksmų dėl smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje ekspertų grupė (toliau – GREVIO) stebi, kaip Šalys įgyvendina šią Konvenciją.

2. GREVIO sudaro mažiausia 10 ir daugiausia 15 narių, atsižvelgiant į lyties socialinio aspekto ir geografinio pasiskirstymo pusiausvyrą bei įvairių sričių ekspertines žinias. Grupės narius iš Šalių pasiūlytų kandidatų ketverių metų kadencijai, kuri gali būti atnaujinta vieną kartą, renka Šalių komitetas; kandidatai turi būti Šalių piliečiai.

3. Pirmieji 10 narių rinkimai surengiami per vienus metus nuo šios Konvencijos įsigaliojimo. Papildomų 5 narių rinkimai surengiami, kai šią Konvenciją ratifikuoja ar prie jos prisijungia 25-oji Šalis.

4. GREVIO narių rinkimai grindžiami šiais principais:

a) jie atrenkami laikantis skaidrios procedūros iš nepriekaištingos reputacijos asmenų, turinčių pripažintą kompetenciją žmogaus teisių, lyties socialiniu aspektu pagrįstos lygybės, kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje arba pagalbos aukoms ir jų apsaugos klausimais arba pademonstravusių profesinę patirtį srityse, kuriose taikoma ši Konvencija;

b) jokie du GREVIO nariai negali būti tos pačios valstybės piliečiai;

c) jie turėtų atstovauti pagrindinėms teisinėms sistemoms;

d) jie turėtų atstovauti atitinkamiems subjektams ir agentūroms, veikiantiems kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje srityje;

e) jie dalyvauja kaip individualūs asmenys ir vykdydami savo funkcijas yra nepriklausomi bei nešališki, taip pat turi galėti efektyviai vykdyti savo pareigas.

5. GREVIO narių rinkimų procedūrą nustato Europos Tarybos Ministrų Komitetas, pasikonsultavęs su Šalimis ir gavęs jų vieningą pritarimą, per šešis mėnesius nuo šios Konvencijos įsigaliojimo.

6. GREVIO priima savo darbo tvarkos taisykles.

7. GREVIO nariai ir kiti delegacijų nariai vizitų į atskiras šalis, kaip išdėstyta 68 straipsnio 9 ir 14 dalyse, metu naudojasi privilegijomis ir imunitetais, nustatytais šios Konvencijos priedėlyje.

67 straipsnis

Šalių komitetas

1. Šalių komitetas sudaromas iš šios Konvencijos Šalių atstovų.

2. Šalių komiteto posėdžius sušaukia Europos Tarybos generalinis sekretorius. Pirmasis posėdis surengiamas per vienus metus nuo šios Konvencijos įsigaliojimo tam, kad būtų išrinkti GREVIO nariai. Toliau posėdžiai rengiami trečdaliai Šalių, Šalių komiteto pirmininko arba generalinio sekretoriaus prašymu.

3. Šalių komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

68 straipsnis

Procedūra

1. Remdamosi GREVIO sudarytu klausimynu, Šalys pateikia Europos Tarybos generaliniam sekretoriui teisėkūros ir kitų priemonių, kuriomis įgyvendinamos šios Konvencijos nuostatos, ataskaitą, kad ją apsvarstytų GREVIO.

2. GREVIO apsvarsto pagal 1 dalį pateiktą ataskaitą su atitinkamos Šalies atstovais.

3. Tolesnės vertinimo procedūros suskirstomos į etapus, kurių trukmę nustato GREVIO. Kiekvieno etapo pradžioje GREVIO atrenka konkrečias nuostatas, kuriomis grindžiama vertinimo procedūra, ir išsiunčia klausimyną.

4. GREVIO apibrėžia tinkamas priemones šiai stebėsenos procedūrai atlikti. Ji gali visų pirma kiekvienam vertinimo etapui parengti klausimyną, kuriuo remiamasi atliekant Šalių vykdomo Konvencijos įgyvendinimo vertinimo procedūrą. Šis klausimynas nusiunčiamas visoms Šalims. Šalys atsako į šio klausimyno klausimus, taip pat pateikia visą kitą informaciją, kurios prašo GREVIO.

5. GREVIO gali gauti informaciją apie Konvencijos įgyvendinimą iš nevyriausybinių organizacijų ir pilietinės visuomenės, taip pat nacionalinių žmogaus teisių apsaugos institucijų.

6. GREVIO deramai atsižvelgia į esamą informaciją, kurią galima gauti iš kitų regioninių ir tarptautinių priemonių ir organų, veikiančių srityse, kuriose taikoma ši Konvencija.

7. Sudarydama klausimyną kiekvienam vertinimo etapui, GREVIO deramai atsižvelgia į Šalyse renkamus duomenis ir vykdomus mokslinius tyrimus, kaip nurodyta šios Konvencijos 11 straipsnyje.

8. GREVIO gali gauti informaciją apie šios Konvencijos įgyvendinimą iš Europos Tarybos žmogaus teisių komisaro, Parlamentinės Asamblėjos ir atitinkamų Europos Tarybos specializuotų institucijų, taip pat pagal kitus tarptautinius dokumentus įsteigtų specializuotų institucijų. GREVIO supažindinama su šioms institucijoms pateiktais skundais ir jų nagrinėjimo rezultatais.

9. Bendradarbiaudama su nacionalinėmis valdžios institucijomis ir padedama nepriklausomų nacionalinių ekspertų GREVIO gali papildomai rengti vizitus į atskiras šalis, jei gautos informacijos nepakanka, arba 14 dalyje numatytais atvejais. Šių vizitų metu GREVIO gali talkinti konkrečių sričių specialistai.

10. GREVIO parengia projektą ataskaitos, kurioje pateikia savo atliktą nuostatų įgyvendinimo analizę, kuria grindžiamas vertinimas, taip pat savo pasiūlymus, kaip atitinkama Šalis galėtų spręsti nustatytas problemas. Ataskaitos projektas pateikiamas vertinamai Šaliai, kad ji pateiktų savo pastabas. GREVIO atsižvelgia į Šalies pastabas priimdama ataskaitą.

11. Remdamasi visa gauta informacija ir Šalių pateiktomis pastabomis, GREVIO priima ataskaitą ir išvadas dėl priemonių, kurių atitinkama Šalis ėmėsi, kad įgyvendintų šios Konvencijos nuostatas. Ši ataskaita ir išvados nusiunčiamos atitinkamai Šaliai ir Šalių komitetui. GREVIO priėmus ataskaitą ir išvadas, jos kartu su galimomis atitinkamos Šalies pastabomis skelbiamos viešai.

12. Nedarydamas poveikio 1–8 dalyse nustatyta procedūrai, Šalių komitetas, remdamasis GREVIO ataskaita ir išvadomis, gali priimti tai Šaliai skirtas rekomendacijas a) dėl priemonių, kurių reikia imtis, kad būtų įgyvendintos GREVIO išvados, prireikus nustatydamas terminą, kada turi būti pateikta informacija apie jų įgyvendinimą, ir b) siekdamas skatinti bendradarbiavimą su ta Šalimi, kad ši Konvencija būtų tinkamai įgyvendinama.

13. Jei GREVIO gauna patikimos informacijos, iš kurios galima spręsti, kad susidarė padėtis, kai problemas reikia spręsti nedelsiant, kad būtų galima užkirsti kelią sunkiems Konvencijos

pažeidimams arba apriboti jų mastą ar skaičių, ji gali prašyti skubiai pateikti specialią priemonių, kurių imtasi siekiant užkirsti kelią sunkiems, masiniams ar nuolatiniais smurto prieš moteris reiškiniais, ataskaitą.

14. Atsižvelgdama į atitinkamos Šalies pateiktą informaciją, taip pat ir visą kitą patikimą savo gautą informaciją, GREVIO gali paskirti vieną ar daugiau savo narių, kad jis atliktų tyrimą ir skubiai pateiktų ataskaitą GREVIO. Pagrįstais atvejais ir gavus Šalies sutikimą, tyrimas gali apimti ir vizitą į jos teritoriją.

15. Išanalizavusi 14 dalyje nurodyto tyrimo rezultatus, GREVIO perduoda šiuos rezultatus atitinkamai Šaliai ir, jei reikia, Šalių komitetui bei Europos Tarybos Ministrų Komitetui, kartu pateikdama pastabas ir rekomendacijas.

69 straipsnis

Bendros rekomendacijos

Tam tikrais atvejais GREVIO gali priimti bendras šios Konvencijos įgyvendinimo rekomendacijas.

70 straipsnis

Parlamentų dalyvavimas stebėsenoje

1. Nacionaliniai parlamentai kviečiami dalyvauti priemonių, kurių imamasi siekiant įgyvendinti šią Konvenciją, stebėsenos procese.
2. Šalys pateikia GREVIO ataskaitas savo nacionaliniams parlamentams.
3. Europos Tarybos Parlamentinė Asamblėja reguliariai kviečiama vertinti šios Konvencijos įgyvendinimą.

X SKYRIUS

SANTYKIS SU KITAIS TARPTAUTINIAIS DOKUMENTAIS

71 straipsnis

Santykis su kitais tarptautiniais dokumentais

1. Ši Konvencija nedaro poveikio įpareigojimams, kylantiems iš kitų tarptautinių dokumentų, kurių Šalimis yra arba taps šios Konvencijos Šalys ir kuriuose esama nuostatų dėl šioje Konvencijoje reglamentuojamų klausimų.
2. Šios Konvencijos Šalys gali sudaryti dvišalius arba daugiašalius tarpusavio susitarimus dėl šioje Konvencijoje reglamentuojamų klausimų tam, kad būtų papildytos arba sustiprintos jos nuostatos arba sudarytos palankesnės sąlygos taikyti joje įtvirtintus principus.

XI SKYRIUS

KONVENCIJOS PAKEITIMAI

72 straipsnis

Pakeitimai

1. Visi Šalių pateikiami pasiūlymai dėl šios Konvencijos pakeitimų perduodami Europos Tarybos generaliniam sekretoriui, kuris juos perduoda Europos Tarybos valstybėms narėms, visoms pasirašiusioms šalims, visoms Šalims, Europos Sąjungai, visoms valstybėms, pakviestoms pasirašyti šią Konvenciją pagal 75 straipsnio nuostatas, ir visoms valstybėms, pakviestoms prisijungti prie šios Konvencijos pagal 76 straipsnio nuostatas.

2. Europos Tarybos Ministrų Komitetas apsvarsto siūlomą pakeitimą ir pasikonsultavęs su šios Konvencijos Šalimis, kurios nėra Europos Tarybos narės, gali priimti tą pakeitimą Europos Tarybos statuto 20 straipsnio d punkte nustatyta dauguma.

3. Visų Ministrų Komiteto pagal 2 dalį priimtų pakeitimų tekstas perduodamas Šalims priimti.

4. Visi pagal 2 dalį priimti pakeitimai įsigalioja pirmą mėnesio dieną pasibaigus vieno mėnesio laikotarpiui po tos dienos, kurią visos Šalys praneša generaliniam sekretoriui apie jų priėmimą.

XII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

73 straipsnis

Šios Konvencijos poveikis

Šios Konvencijos nuostatos neturi neigiamo poveikio vidaus teisės nuostatoms ir privalomiems tarptautiniams dokumentams, kurie jau yra įsigalioję arba gali įsigalioti ir pagal kuriuos asmenims yra arba būtų suteikiamos palankesnės teisės siekiant užkirsti kelią smurtui prieš moteris ir smurtui artimoje aplinkoje ir su juo kovoti.

74 straipsnis

Ginčų sprendimas

1. Bet kokio ginčo, galinčio kilti dėl šios Konvencijos nuostatų taikymo ar aiškinimo, Šalys pirmiausia siekia jį spręsti derybų, taikinimo, arbitražo arba bet koku kitu taikaus sprendimo būdu, dėl kurio jos tarpusavyje susitaria.

2. Europos Tarybos Ministrų Komitetas gali nustatyti ginčų sprendimo procedūras, kuriomis Šalys, jeigu taip susitartų, galėtų naudotis sprendamos ginčus.

75 straipsnis

Pasirašymas ir įsigaliojimas

1. Ši Konvencija pateikiama pasirašyti Europos Tarybos valstybėms narėms, valstybėms, kurios nėra Europos Tarybos narės, bet dalyvavo rengiant šią Konvenciją, ir Europos Sąjungai.
2. Ši Konvencija turi būti ratifikuota, priimta arba patvirtinta. Ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentai deponuojami Europos Tarybos generaliniam sekretoriui.
3. Ši Konvencija įsigalioja pirmą mėnesio dieną pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui nuo tos dienos, kurią 10 pasirašiusių šalių, įskaitant mažiausiai aštuonias Europos Tarybos valstybes nares, pareiškia sutikimą įsipareigoti pagal šią Konvenciją vadovaujantis 2 dalies nuostatomis.
4. Bet kuriai 1 dalyje nurodytai valstybei arba Europos Sąjungai, vėliau pareiškusiai sutikimą įsipareigoti pagal šią Konvenciją, Konvencija įsigalioja pirmą mėnesio dieną pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui nuo tos dienos, kurią deponuojamas jos ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentas.

76 straipsnis

Prisijungimas prie Konvencijos

1. Įsigaliojus šiai Konvencijai, Europos Tarybos Ministrų Komitetas, pasikonsultavęs su šios Konvencijos Šalimis ir gavęs jų vieningą pritarimą, gali pakviesti bet kurią valstybę, kuri nėra Europos Tarybos valstybė narė ir kuri nedalyvavo rengiant šią Konvenciją, prisijungti prie šios Konvencijos priimant sprendimą Europos Tarybos statuto 20 straipsnio d punkte nustatyta dauguma ir vieningai balsavus Šalių atstovams, turintiems teisę būti Ministrų Komitete.
2. Bet kuriai prisijungiančiai valstybei Konvencija įsigalioja pirmą mėnesio dieną pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui nuo tos dienos, kurią Europos Tarybos generaliniam sekretoriui deponuojamas prisijungimo dokumentas.

77 straipsnis

Teritorinis taikymas

1. Bet kuri valstybė arba Europos Sąjunga Konvencijos pasirašymo metu arba deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentą gali nurodyti teritoriją ar teritorijas, kuriai (-ioms) taikoma ši Konvencija.
2. Bet kuri Šalis gali bet kada vėliau, pateikdama deklaraciją Europos Tarybos generaliniam sekretoriui, išplėsti šios Konvencijos taikymą bet kuriai kitai deklaracijoje nurodytai teritorijai, už kurios tarptautinius santykius Šalis yra atsakinga arba kurios vardu Šalis yra įgaliota prisiimti įsipareigojimus. Tokiai teritorijai Konvencija įsigalioja pirmą mėnesio dieną pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui nuo tos dienos, kurią Europos Tarybos generalinis sekretorius gauna tokią deklaraciją.
3. Bet kuri deklaracija, pateikta remiantis pirmesnėmis dviem dalimis, bet kuriai tokioje deklaracijoje nurodytai teritorijai gali būti atšaukta apie tai pranešus Europos Tarybos generaliniam sekretoriui. Atšaukimas įsigalioja pirmą mėnesio dieną pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui nuo tos dienos, kurią Europos Tarybos generalinis sekretorius gauna tokį pranešimą.

78 straipsnis

Išlygos

1. Negali būti daroma jokių išlygų dėl jokios šios Konvencijos nuostatos, išskyrus 2 ir 3 dalyse nurodytas išimtis.

2. Bet kuri valstybė arba Europos Sąjunga Konvencijos pasirašymo metu arba deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentą, pateikdama deklaraciją Europos Tarybos generaliniam sekretoriui gali pareikšti, kad ji pasilieka teisę netaikyti toliau nurodytų nuostatų arba jas taikyti tik konkrečiais atvejais ar konkrečiomis sąlygomis; šios nuostatos išdėstytos:

- 30 straipsnio 2 dalyje;
- 44 straipsnio 1 dalies e punkte, 3 ir 4 dalyse;
- 55 straipsnio 1 dalyje dėl 35 straipsnio, kiek tai susiję su nesunkiomis nusikalstamomis veikomis;
- 58 straipsnyje dėl 37, 38 ir 39 straipsnių;
- 59 straipsnyje.

3. Bet kuri valstybė arba Europos Sąjunga Konvencijos pasirašymo metu arba deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentą, pateikdama deklaraciją Europos Tarybos generaliniam sekretoriui gali pareikšti, kad ji pasilieka teisę už 33 ir 34 straipsniuose nurodytą elgesį vietoj baudžiamųjų sankcijų taikyti nebaudžiamąsias sankcijas.

4. Bet kuri Šalis gali visiškai arba iš dalies atšaukti išlygą pateikdama deklaraciją Europos Tarybos generaliniam sekretoriui. Ši deklaracija įsigalioja nuo tos dienos, kurią Europos Tarybos generalinis sekretorius ją gauna.

79 straipsnis

Išlygų galiojimas ir peržiūra

1. 78 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytos išlygos galioja penkerių metų laikotarpį nuo šios Konvencijos įsigaliojimo atitinkamai Šaliai dienos. Tačiau tokios išlygos gali būti atnaujintos tokios pat trukmės laikotarpiams.

2. Likus aštuoniolikai mėnesių iki išlygos galiojimo pabaigos, Europos Tarybos generalinis sekretorius praneša atitinkamai Šaliai apie jos galiojimo pabaigą. Likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki išlygos galiojimo pabaigos, Šalis praneša generaliniam sekretoriui, ar ji savo išlygą palieka galioti, iš dalies pakeičia ar atšaukia. Jei atitinkama Šalis nepateikia pranešimo, generalinis sekretorius informuoja tą Šalį, kad jos išlyga laikoma automatiškai pratęsta šešių mėnesių laikotarpiui. Jei atitinkama Šalis iki to laikotarpio pabaigos nepraneša apie ketinimą išlygą palikti galioti arba iš dalies pakeisti, išlyga nustoja galioti.

3. Jei Šalis nurodo taikanti išlygą pagal 78 straipsnio 2 ir 3 dalis, prieš ją atnaujindama arba paprašyta ji pateikia GREVIO tos išlygos tolesnį taikymą pagrindžiantį paaiškinimą.

80 straipsnis

Denonsavimas

1. Bet kuri Šalis gali bet kuriuo metu denonsuoti šią Konvenciją, apie tai pranešusi Europos Tarybos generaliniam sekretoriui.

2. Denonsavimas įsigalioja pirmą mėnesio dieną pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui nuo tos dienos, kurią Europos Tarybos generalinis sekretorius gauna tokį pranešimą.

81 straipsnis

Pranešimas

Europos Tarybos generalinis sekretorius praneša Europos Tarybos valstybėms narėms, valstybėms, kurios nėra Europos Tarybos valstybės narės, bet dalyvavo rengiant šią Konvenciją, kiekvienai pasirašiusiai šaliai, kiekvienai Šaliai, Europos Sąjungai ir kiekvienai prie šios Konvencijos prisijungti pakviestai valstybei apie:

- a) kiekvieną pasirašymo atvejį;
- b) kiekvieno ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumento deponavimą;
- c) kiekvieną šios Konvencijos įsigaliojimo pagal 75 ir 76 straipsnius datą;
- d) kiekvieną pagal 72 straipsnį priimtą pakeitimą ir tokio pakeitimo įsigaliojimo datą;
- e) kiekvieną išlygą ir išlygos atšaukimą, padarytus pagal 78 straipsnį;
- f) kiekvieną pagal 80 straipsnio nuostatas atliktą denonsavimą;
- g) kiekvieną kitą aktą, pranešimą ar bet kokią kitą informaciją, susijusius su šia Konvencija.

Tai patvirtindami toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šią Konvenciją.

Priimta 2011 m. gegužės 11 d. Stambule vienu egzemplioriumi anglų ir prancūzų kalbomis; abu tekstai yra autentiški; šis egzempliorius deponuojamas Europos Tarybos archyvuose. Europos Tarybos generalinis sekretorius perduoda patvirtintas teksto kopijas kiekvienai Europos Tarybos valstybei narei, valstybėms, kurios nėra Europos Tarybos valstybės narės, bet dalyvavo rengiant šią Konvenciją, Europos Sąjungai ir kiekvienai prie šios Konvencijos pakviestai valstybei.

PRIEDĖLIS

Privilegijos ir imunitetai (66 straipsnis)

1. Šis priedėlis taikomas šios Konvencijos 66 straipsnyje nurodytiems GREVIO nariams, taip pat kitiems vizitų į atskiras šalis delegacijų nariams. Šiame priedėlyje sąvoka „kiti vizitų į atskiras šalis delegacijų nariai“ apima nepriklausomus nacionalinius ekspertus ir specialistus, nurodytus šios Konvencijos 68 straipsnio 9 dalyje, Europos Tarybos darbuotojus ir Europos Tarybos įdarbintus vertėjus žodžiu, lydinčius GREVIO jos vizitų į atskiras šalis metu.

2. Atlikdami funkcijas, susijusias su pasiruošimu vizitams į atskiras šalis ir jų vykdymu, taip pat tolesnės veiklos bei kelionių, susijusių su šiomis funkcijomis, metu GREVIO nariai ir kiti vizitų į atskiras šalis delegacijų nariai naudojami šiomis privilegijomis ir imunitetais:

a) imunitetu nuo arešto arba sulaikymo ir asmeninio bagažo paėmimo ir imunitetu nuo bet koksio teisinio proceso dėl oficialiai einant pareigas pasakytų ar parašytų žodžių bei visų atliktų veiksmų;

b) atleidimu nuo bet kokių jų judėjimo laisvės apribojimų išvykdami iš savo gyvenamosios vietos valstybės ir į ją sugrįždami ir atvykdami į šalį, kurioje atlieka savo funkcijas, ir iš jos išvykdami; taip pat atleidimu nuo užsieniečių registravimo procedūros šalyje, kurioje lankosi arba per kurią vyksta atlikdami savo funkcijas.

3. Kelionių, į kurias GREVIO nariai ir kiti vizitų į atskiras šalis delegacijų nariai vyksta atlikdami savo funkcijas, metu jiems taikomos tokios pačios muitinio tikrinimo ir valiutos ribojimo sąlygos, kurios taikomos užsienio vyriausybių atstovams, laikinai atliekantiems oficialias pareigas.

4. Su Konvencijos įgyvendinimo vertinimu susiję dokumentai, kuriuos su savimi turi GREVIO nariai ir kiti vizitų į atskiras šalis delegacijų nariai, neliečiami tiek, kiek jie susiję su GREVIO veikla. Oficiali GREVIO korespondencija arba oficialūs GREVIO narių ir kitų vizitų į atskiras šalis delegacijų narių pranešimai negali būti sustabdomi ar cenzūruojami.

5. Siekiant užtikrinti visišką GREVIO narių ir kitų vizitų į atskiras šalis delegacijų narių žodžio laisvę ir visišką nepriklausomumą atliekant pareigas, imunitetas nuo teisinio proceso dėl jų einant pareigas pasakytų ar parašytų žodžių bei visų atliktų veiksmų užtikrinamas ir toliau, nepaisant to, kad atitinkami asmenys jau nebeatlieka tokių pareigų.

6. Privilegijos ir imunitetai šio priedėlio 1 punkte nurodytiems asmenims suteikiami tam, kad būtų užtikrintas nepriklausomas jų funkcijų atlikimas vadovaujantis GREVIO interesais, o ne jų asmenine nauda. Šio priedėlio 1 punkte nurodytų asmenų imunitetą Europos Tarybos generalinis sekretorius atšaukia visais atvejais, kai, jo nuomone, toks imunitetas trukdytų vykdyti teisingumą ir kai jį galima atšaukti nepažeidžiant GREVIO interesų.